

Det är en svår konst att elda rätt, men följer du nedanstående tips kan du spara både tid, pengar och miljön!

Att hugga ved

- **Avverka** veden under vinterhalvåret, gärna under senhöst/förvinter så hinner veden torka längre tid innan du eldar upp den.

- **Klyv** veden så snart som möjligt efter avverkningen. Kluven ved torkar på en fjärdedel av tiden jämfört med okluven ved. Barken isolerar veden så att det tar längre tid att torka ur fukten. Efter klyvning bör veden inte vara grövre än 10-20 cm.

- Låt veden **torka minst ett år**, gärna två. Du bör ha ett vedlager som är så utformat att den äldsta veden kan användas först. Nyttan med en längre torktid illustreras i diagrammet nedan.

Att torka och lagra ved

- Låt veden **torka under bar himmel** på våren och sommaren så att sol och vind kommer åt.

- Under sensommaren **staplas** sedan veden kapad och klar. För bästa möjliga förbränning bör veden vara kapad i längder som är ca 5 cm kortare än eldstadens djup.

- Veden bör **inte täckas helt** med t.ex. en presenning eftersom fukt kan samlas under den och orsaka mögel. Det är viktigt att veden lagras en bit ovanför marken för att inte nås av markfukten. Vältorkad ved är ur energisynpunkt mycket fördelaktig.

Att elda rätt

- Se till så att **upptändningen** av pannan är effektiv så att en hög temperatur snabbt uppnås. Använd papper och finhuggna trästickor att tända i och lägg sedan på grövre vedbitar efter hand.

Stapel 1 visar värden för nyhuggen ved (ca 50% vatten).
Stapel 2 för ved som lagrats ett år (ca 30% vatten).
Stapel 3 för ved som lagrats två år (ca 15% vatten).
Värdena baseras på volym och inte på vikt.

- Raka ihop glödbädden och **se till så att lufttillförseln är tillräcklig** innan du lägger i ny ved. Försök att trava veden tätt i pannan för att förbränningen ska ske på bästa möjliga sätt.

- **Stryp inte lufttillförseln** för att veden ska brinna längre tid, detta orsakar **bara negativa effekter** såsom svart och illaluktande rök, ökad tjärbildning, miljöstörningar, brandrisk samt sämre ekonomi. Har du inte ackumulatortank så elda istället många små brasor med full effekt.

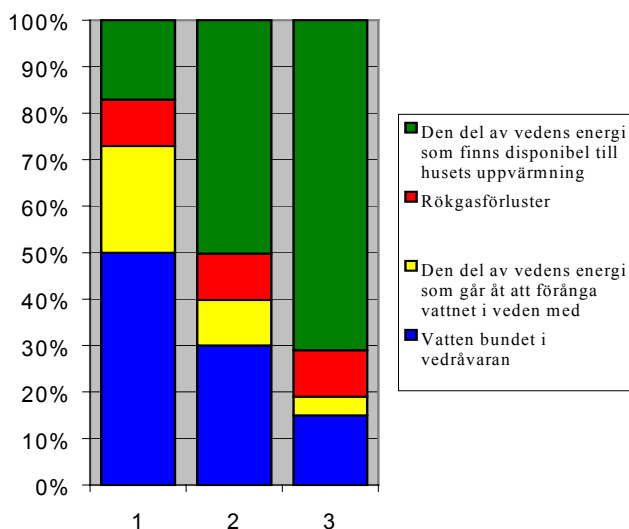
- Tänk på att **det är förbjudet** att elda annat än ved, t.ex. hushållsavfall, målat eller impregnerat virke och spånskivor. Vid förbränning av dessa sprids de ämnen som finns i materialet men framförallt kan det bildas nya hälsofarliga ämnen.

- **Rätt eldat** består rökgaserna mest av vattenånga och har vit färg. Är röken däremot svart är förbränningen ofullständig. Detta brukar bero på för låg förbränningstemperatur och/eller dålig lufttillförsel.

- Har du inte **ackumulatortank** så rekommenderas du att komplettera med detta, det ger renare rökgas, bekvämare eldning och bättre bränsleekonomi.

- Tänk också på att **din eldning påverkar andra** i din närmiljö. Vissa människor, t.ex. astmatiker, kan vara mer känsliga för rökgas än andra och det är viktigt att visa hänsyn.

Energiförluster vid olika fukthalt i veden

VEDELDARENS ÅRSKALENDER

SENHÖST/VINTER:

Hugg veden på vintern

På vintern innehåller träden minst vatten. Hugger du veden för sent på vintern är det näst intill omöjligt att få den torr till följande eldnings-säsong. Dessutom är det skonsammast för skogen med avseende på bl.a. rötsvampsangrepp och körskador vid borttransport om veden huggs när det är tjäle i marken.

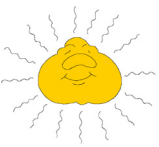
VÅR:

Kapa och klyv veden under tidig vår

Enligt bondepraktikan ska veden vara kapad och klyvd före påsk. Vårsolen i kombination med senvinterns låga luftfuktighet torkar veden effektivt. Anpassa vedbitarnas längd så att de passar i pannan, ca 5 cm kortare än eldstadens djup är lagom. Veden bör heller inte vara för grov eftersom den dels torkar sämre men också ger en sämre förbränning. Grov ved är fortfarande kall i mitten när det brinner på ytan, vilket kyler elden. Klyv gärna tunnare vedbitar också eftersom de då torkar bättre.

VÅR/SOMMAR:

Soltorka veden under bar himmel på våren och sommaren

För att veden ska torka så bra som möjligt är det viktigt att den kommer upp från marken. Försök också att lägga veden i högre och smalare staplar hellre än stora högar så att vinden ska komma åt att torka ur fukten bra. Stapla gärna vedbitarna med barksidan uppåt.

SENSOMMAR:

Stapla veden luftigt under tak på sensommaren

Helst ska veden förvaras i en luftig vedbod. Om du lagrar veden under presenning så skall veden staplas högt och bara toppen ska täckas. Skälet till detta är att luften ska kunna komma åt att torka ur fukt. Att täcka hela vedhögen med en presenning är ofta sämre än att låta den ligga under bar himmel. Fukten samlas under presenningen och kan inte försvinna.

Kontrollera veden innan eldningsäsongen börjar genom att mäta fukthalten. Veden kan kontrolleras med en fuktkvotsmätare för virke. Vedens vatteninnehåll mäts i fukthalt. Har veden en fukthalt under 20% (vilket motsvarar 25% fuktkvot) så är det okej. Är fukthalten över 30% (vilket motsvarar 45% fuktkvot) så är veden för blöt. Mät även under barken.

HÖST/VINTER:

Förvara veden inomhus någon vecka eller månad före eldningen

Inomhusförvaring ger en effektiv torkning och varm ved, vilket underlättar förbränningen. Nyhuggen ved innehåller mycket fukt/vatten och bör inte lagras inomhus om ventilationen inte är fullgod. Mycket fukt kan ge mögelproblem.